

WMK en algemene gezondheidsvragen

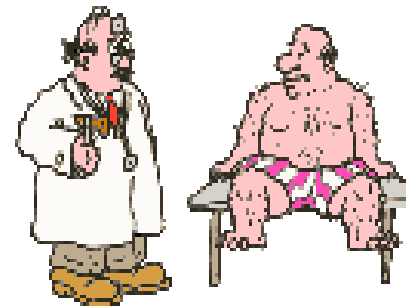
Carel Hulshof

Casus (CKA Aanbeveling 2010-01)

- Dhr A solliciteert naar de functie van treinverkeersleider. Hij wordt hiervoor gekeurd
- Aanstellingskeuring → algemene vragenlijst, 36 vragen, o.a.:
  - *Voelt u zich thans volkomen gezond?*
  - *Bent u wel eens door een specialist behandeld?*
  - *Hebt u in het afgelopen jaar verzuimd wegens ziekte of lichamelijk gebrek?*
- A twijfelt of hij de algemene vragen moet invullen
- Keurend arts: “dan wordt u ongeschikt verklaard”
- A vult het formulier volledig in en wordt geschikt verklaard

Doel van een aanstellingskeuring

- Beoordeling medische geschiktheid voor de functie
- Bescherming gezondheid en veiligheid
  - van de keurling/sollicitant zelf
  - van derden

Screeningstest

diagnostische test

resultaat

verhoogd risico?

verder onderzoek, behandeling/advies, selectie

Aanstellingskeuring

- Is in zekere zin te beschouwen als screeningstest
- En zou ook op die manier beoordeeld moeten worden!

Belangrijke randvoorwaarden

(ILO 1999, NVAB 2005)

- Noodzaak
- Relevantie
- Wetenschappelijke validiteit
- Effectiviteit
- Doelmatigheid
- Uitvoerbaarheid
- Acceptatie
- Subsidiariteit
- Proportionaliteit

WMK en Besluit Aanstellingskeuringen (2001)

- Kerndoel: aanstellingskeuringen worden naar aard, inhoud en omvang beperkt tot het doel waarvoor zij worden verricht.
- AK alleen bij functies met bijzondere eisen aan de medische geschiktheid van de keurling
- Risico's kunnen niet met gangbare maatregelen volgens stand van wetenschap of dienstverlening worden gereduceerd.
- Werkgever vraagt schriftelijk advies aan arbodienst of bedrijfsarts

Definitie aanstellingskeuring WMK (1998)

vragen over de gezondheidstoestand van de keurling en het verrichten van medisch onderzoek i.v.m. aangaan of wijzigen van:

- een burgerrechtelijke arbeidsverhouding (dienstbetrekking volgens ZW of WAO)
- een aanstelling in openbare dienst

Toetsingskader CKA

- WMK en Arbobesluit
- ARA 2000 → Leidraad Aanstellingskeuringen 2005
  - per bijzondere functie-eis (medische) toetsingscriteria aanwezig
  - vragen/onderzoeksmethoden moeten valide zijn: o.a. relevante en specifieke informatie over belastbaarheid van keurling
  - algemene vragen naar de gezondheid zijn niet toegestaan
  - geen vragen/medische onderzoeken die een onevenredige inbreuk betekenen op de persoonlijke levenssfeer van de keurling.

Wetenschappelijke validiteit ?

- Evaluatie wetenschappelijke literatuur
  - weinig gegevens over validiteit keuringsmethoden
  - proces: grote variatie in uitvoering en interpretatie
  - effect nauwelijks onderzocht
- Preventieve effectiviteit zelden groot
  - o.a. afhankelijk van relatief risico en prevalentie

Voorspellende waarde diagnostische test (I)

Ziekte / risicofactor

		aanwezig	afwezig	
testuitslag	positief	9	9	18
	negatief	1	81	82
		10	90	100

Sensitiviteit: 90%

Specificiteit: 90%

Positief voorspellende waarde: 50%

Voorspellende waarde diagnostische test (II)

Ziekte / risicofactor

		Ziekte / risicofactor		
		aanwezig	afwezig	
testuitslag	positief	9	99	108
	negatief	1	891	892
		10	990	1000

Sensitiviteit: 90%

Specificiteit: 90%

Positief voorspellende waarde: 8% !

Wat betekent dit in de praktijk?

(de Kort & van Dijk 1997)

om één geval van proefdierallergie (RR atopici $\approx$ 3) d.m.v. AK te voorkómen, moeten:

- minstens 62 personen worden gekeurd
- waarbij 9 personen moeten worden afgekeurd
- waarvan er 5 ten onrechte als atopici worden gediagnostiseerd
- waarvan er zich bij 3 van de 4 ‘terechte’ waarschijnlijk geen proefdierallergie zal ontwikkelen

Is dat erg?

- Vraag heeft naast een wetenschappelijke een belangrijke maatschappelijke component
- hangt ook af van situatie en context, bv risico voor 'derden'
- eisen t.a.v. proportionaliteit en subsidiariteit

Foute en goede vragen?

Fout

- *Voelt u zich gezond? (algemeen)*
  - geen relatie met aan functie-eis gerelateerde belastbaarheid
- *Hebt u diabetes? (als solitaire vraag bij veiligheidsfuncties)*
  - er wordt niet doorgevraagd wordt naar instelling, hypo's etc.

Goed

- *Heeft u in de afgelopen 5 jaar een langdurige periode (meer dan drie maanden) of zeer vaak terugkerende rugklachten gehad?*
  - bij tillen > 20 kg > 15 keer per dag of bij lichaamstrillingen
- *Gebruikt u medicijnen en zo ja, welke?*
  - bij vrachtwagenchauffeur, kraanmachinist etc.

Eisen aan arbodienst en bedrijfsarts

- Kennis
- Maatschappelijke verantwoordelijkheid
- Professionele integriteit
- Transparantie

Casus, onderzoek CKA

- Vragenlijst te algemeen; veel uitgebreider dan de medische eisen spoorwegveiligheid (Besluit spoorwegpersoneel) rechtvaardigen
- Ook bij sectorspecifieke regelgeving mbt keurings- en geschiktheidseisen behouden arbodienst en individuele keurend arts een eigen verantwoordelijkheid inzake naleving WMK
- Informatievoorziening aan keurling vooraf onvoldoende

Hoe verder?

- Verdere ontwikkeling leidraad AK en VMK
- (Inter)nationale richtlijnontwikkeling en discussie
- Expertisebundeling
  - adviezen CKA (zie toetsingskader: www.aanstellingskeuringen.nl)
  - KMKA (www.amc.nl/kmka)
- Bij twijfel: vraag Advies!